

 Naložba v vašo prihodnost
 OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
 Evropski socialni sklad

 REPUBLIKA SLOVENIJA
 MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

Predstavitev pobud NVO na področju preprečevanja zasvojenosti

Matej Košir, Vladka Tonica, Ciril Klajnšček, Jan Pelozo

1. slovenski preventivni dnevi
 Debeli rtič, 20. - 21. september 2012

Projekt »Vzpostavitev preventivne platforme NVO na področju preprečevanja zasvojenosti« financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojna prioriteta: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostna usmeritev 5.3.: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij in civilnega dialoga«.

Struktura skupnih pobud NVO

- Uvod
- Stanje v Sloveniji
- Politična orodja na nacionalni ravni
- Politična orodja na mednarodni ravni
- Predlogi ukrepov s strani NVO
- **3 pobude**: alkohol, tobak in prepovedane droge

Alkoholna politika

- **Fizična dostopnost alkohola** (zvišanje trošarin, sofinanciranje preventivnih programov iz trošarin, določitev najnižje cene po vzoru VB)
- **Alkohol in nosečnost** (vidno opozorilo, celovite in stalne kampanje in izobraževalni programi, izboljšanje znanja zdravstvenih delavcev, storitve diagnostike in zdravljenja FAS/FASD ...)

Alkoholna politika

- **Alkohol in delovno mesto** (ničelna toleranca oz. popolna prepoved, zlasti v „tveganih“ industrijah, zbiranje podatkov o vplivu na gospodarstvo, celovita kampanja ...)
- **Dostopnost alkohola** (strožji nadzor 18 let, licenciranje, zmanjšanje števila prodajnih mest, popolna prepoved na bencinskih črpalkah, bolnišnicah in delovnih mestih, ukrepi odgovornejše strežbe alkohola (skriti kupci, nenapovedani nadzori) ...)

Alkoholna politika

- **Vožnja pod vplivom alkohola**
(strožji in pogostejši nadzor, ničelna toleranca za vse, vključitev v učne ure vožnje, izobraževalni programi in mobilizacija skupnosti (npr. dostopen in cenejši javni prevoz v nočnem času)...)
- **Globalna strategija WHO** (podpora na ravni EU pri njeni izvedbi, podpora novi evropski strategiji...)

Alkoholna politika

- **Neenakosti** (zdravstveni cilji v vseh politikah, ocena vpliva drugih politik, sistem spremljanja in načrtovanja alkoholne politike na vseh ravneh)
- **Označevanje in zdravstvena opozorila**
(uvedba oznak z zdravstvenimi opozorili, informacije o proizvodu, npr. sestavine, snovi z alergijskim učinkom, prehranske informacije ...)

Alkoholna politika

- **Trženje in mladi** (popolna prepoved oglaševanja alkohola, zlasti na TV in v kinu, odprava sponzoriranja in donatorstva prirediteljev, kjer se zbirajo mladi, samoregulacija z nadzorom neodvisnega javnega organa, ne SOZ)
- **Socialni izdatki** (celoviti ukrepi za zmanjšanje visoke porabe alkohola in socialne škode, posebni ukrepi za zmanjšanje agresije (npr. vandalizma) in nasilja, obveščanje javnosti, hitro posredovanje v zdravstvu ...)

Tobačna politika

- **Uvedba licenciranih prodajaln**
(pod pogojem da tobaka in alkohola ne smejo oglaševati, da so ustrezno oddaljene od šol, in da je njihova gostota omejena).
- **Priprava strategije RS na področju tobačne politike 2013-2020** (le-ta bi bila osnova tudi za sofinanciranje letnih programov NVO)

Tobačna politika

- **Prepoved** vsakršne posredne ali neposredne oblike **prispevka** tobačne industrije oziroma **donacije** kakršnegakoli dogodka, dejavnosti ali posameznika.

Tobačna politika

- **Prepoved vsakršne oblike oglaševanja v obliki kakršnega koli javnega prikazovanja zaščitene blagovne znamke** (vključno s kadilskim priborom, poslovnimi prostori gospodarskih družb, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, distribucijo in prodajo tobačnih izdelkov in prostori specializiranih prodajaln).

Tobačna politika

- Voznik in učitelj vožnje naj ne bi **med vožnjo smela uporabljati tobačnih izdelkov** na način, ki bi zmanjšal njegovo vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila.
- **Uvedba tobačnega evra** (del sredstev, ki jih država že dobi trošarinami na prodane tobačne izdelke, bi se namenil za sofinanciranje programov in akcij, ki jih izvajajo nevladne organizacije na področju varovanja zdravja).

Politika na področju PD

- **Poenotenje osnovnih pojmov na področju preventive** (pri tem lahko sledimo smernicam in priporočilom EMCDDA)
- **Vzpostavitev minimalnih kakovostnih standardov** (ustanovitev strokovne skupine, oblikovanje seznama dobrih praks, ki jih lahko priporočimo šolam za izvajanje samostojno ali s strani zunanjih akterjev).

Politika na področju PD

- **Uveljavitev znanstveno utemeljenih, dokazano učinkovitih in ovrednotenih preventivnih programov**
- **Dodatno izobraževanje učiteljev in drugih delavcev na šolah/vrtcih**
(pedagoškim delavcem je treba zagotoviti dostop do različnih oblik izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja ter različnih virov informacij in gradiv, kot so npr. priročniki, smernice in priporočila ipd.)

Politika na področju PD

- **Sistemska ureditev koordinacije na področju preprečevanja zasvojenosti na lokalni ravni** (za spremljanje in koordinacijo preprečevanja zasvojenosti na lokalni ravni in za izvajanje preventivnih ukrepov za preprečevanje zasvojenosti, občine **lahko** ustanavljajo **lokalne akcijske skupine**. Lokalne akcijske skupine se povezujejo v mrežo, finančna sredstva za delovanje mreže pa naj zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje).

Politika na področju PD

- **Krepitev zdravja in zdravega življenjskega sloga znotraj programov zdravljenja in socialne obravnave**

(tudi programi zdravljenja in socialne obravnave naj vključujejo ustrezne preventivne pristope, kot je npr. krepitev zdravja in zdravega življenjskega sloga, ki jih je v veliki meri mogoče uspešno izvajati v zaključnem rehabilitacijskem oz. reintegracijskem delu zdravljenja in socialne obravnave).

Politika na področju PD

- **Sodelovanje vseh pristojnih ministrstev** (usklajevanje razpisov / prioritet, komisija za droge)
- Uveljavljanje **multidisciplinarnega pristopa** k obravnavi drog
- **Enakovredna obravnava** uporabnika v javni službi ali nevladnih organizacijah

Hvala za pozornost!

Matej Košir

Inštitut za raziskave in razvoj 'Utrip

Trubarjeva cesta 13, 1290 Grosuplje

Pisarna: Vošnjakova ulica 1, 1000 Ljubljana

E-pošta: info@institut-utrip.si

Spletna stran: www.institut-utrip.si

Spletna stran projekta: www.preventivna-platforma.si